

Natur og arealforvaltning – Muligheder og begrænsninger

Besøg fra Gråsten landbrugsskole

Videncentret for Landbrug 12. oktober 2011

Landskonsulent

Heidi Buur Holbeck

Dansk Landbrugsrådgivning, VFL

Støttet af
Fødevarerministeriet og EU

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond
for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget
i finansieringen af projektet.

Videncentret's arbejde med natur- og arealforvaltning

- Miljøordninger/MVJ-ordninger
- Naturpleje
- Natura 2000-områder
- Miljøgodkendelsesordningen i relation til natur
- Naturbeskyttelseslovens §3
- Landdistriktsprogrammet, herunder Landbrugsreformen og naturkrav
- Arealforvaltning – f.eks.:
 - Grøn Vækst, herunder randzone loven
 - Lov om drift af landbrugsjord
 - Bilag IV arter
- Naturplaner

Hvordan arbejder vi med emnerne?

- Direkte rådgivning til landbrugsrådgiverne
- Generel information via Landbrugsinfo, pjecer m.m.
- Temadage, seminar og konferencer
- Projekter, hvor vi udvikler, finder nye veje og kan tilvejebringe ny viden
- Deltager i arbejdsgrupper, workshops og møder med ministerier, kommuner og forskningsinstitutioner, hvor vi giver indspil til regler, tilskudsordninger m.m.

Eksempel - Miljøordninger (MVJ)

- Faglig rådgivning til Landbrugsrådgiverne
- Orientering om ændringer i regler m.m.
- Tæt kontakt til Fødevareministeriet vedr. tilpasning af regler, høringssvar m.m.
- Information om årets tilskudsrunde
- Afklaringer på nye problemstillinger i forbindelse med politiske udmeldinger

Eksempel: Grøn vækst – krav om obligatoriske randzoner langs alle søer og vandløb

- Politiske mål der skal opfyldes
- Hvordan lader det sig gøre i praktisk?
- Indspil til de politiske mål ud fra praktiske hensyn
- Sikre økonomisk kompensation

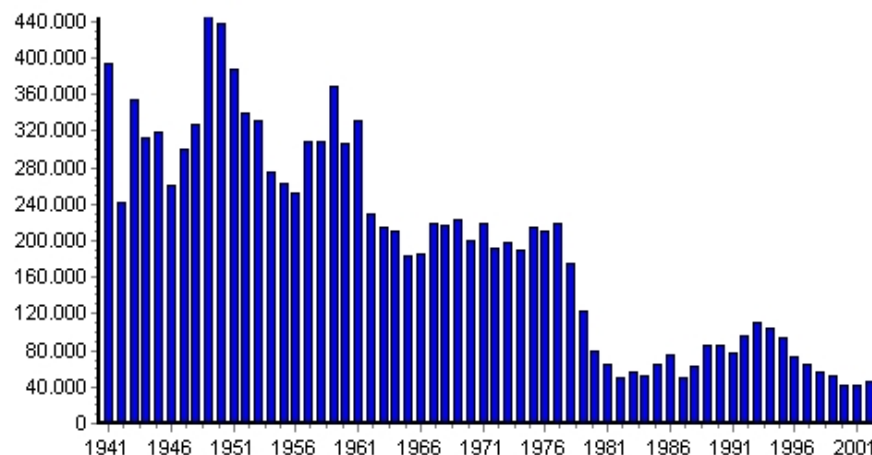
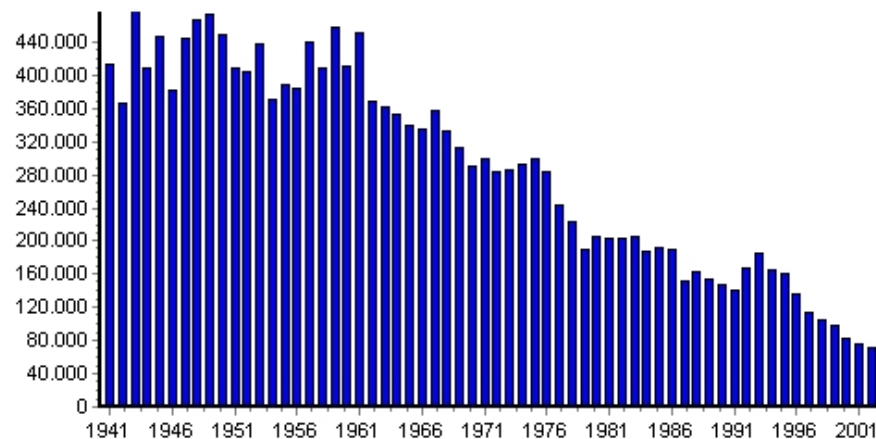

Fokus på naturen – hvorfor?

Både for at tilgodese jeres egen, naturens, naboernes – og ”samfundets” interesser

Vildtudbytte - statistik

Simpel driftsledelse

2 m græsbræmme som en del af
marken

Enkle forbedringer med stor betydning

Enkle tiltag med stor effekt

- Faunazoner
 - Insektvolde
 - Barjordsstriber
 - Vildtstriber

**Stort behov for beskyttelse og pleje af
værdifulde naturarealer – primært ved
afgræsning**

Natur prioritering

- Bevar eksisterende natur
- Plej eksisterende natur
- Skab ny natur i sammenhæng med eksisterende natur
- Så det understøtter landskabet og arterne i området
- Skab ny natur med variation

Naturudfordringer - Krav til landbruget er ændret

- I har ingen produktionsret, men kan få en udledningstilladelse.
- Den offentlige naturforvaltning bygger på et natursyn om bevaring. Åbenlys konflikt over til intensiv produktion
- Jeres drømme om fremtidig produktion kan være i konflikt med samfundsinteresserne.

Fokusområder

- Beskyttede naturtyper (§3 arealer)
- Natura 2000 områder
- Biodiversitet
- Særligt beskyttelseskrævende dyrearter (bilag IV arter)
- Miljøgodkendelser og natur
- Vandplaner og andre miljøudfordringer

Naturbeskyttelseslovens §3 - Beskyttede naturarealer

Total ca. 348.000 ha §3-beskyttede naturarealer

Tjek: www.arealinfo.dk

Natura 2000 planer

- Der er udpeget 246 Natura 2000 områder
- Både fuglebeskyttelses- og habitatområder
- Samlet er det 9 % af det danske landareal

Målet er at *fastholde* eller *genoprette gunstig bevaringsstatus* for de naturtyper og arter, som områderne er udpeget af hensyn til

Vi er internationalt forpligtede til at overholde kravene

Hvad er det for nogle arealer, der er udpeget?

9 pct. af det danske landareal =
godt 16.000 km²

Ca. **50 pct.** af arealer på land er også udpeget som
§ 3-områder eller fredede arealer

Ca. **25 pct.** af arealerne ejes af staten

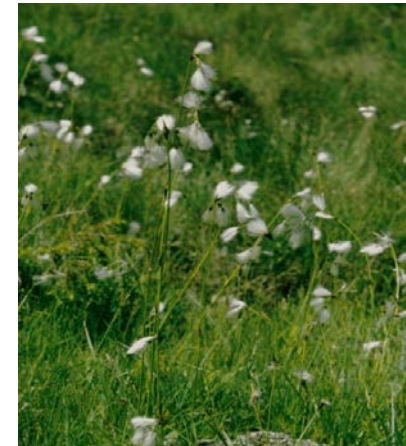

Natura 2000-planernes betydning

Tre måder, hvor Natura 2000-planerne påvirker landbruget:

1. Ved godkendelse af planer og projekter
2. Administrative retningslinjer: f.eks. nye skærpede regler i husdyrloven – fra merbelastning til total belastning
3. Konkret forvaltning af Natura 2000 områderne – plejetiltag, genopretning og udvidelse af naturtyper via frivillige aftaler eller eksproteration
4. Flere tilskudsmuligheder

Biodiversitet: Fokus på beskyttelse af sjældne og truede dyr og planter

Bilag IV arter

- Er de dyre- og plantearter som Danmark ifølge habitatdirektivet har et særligt ansvar for at beskytte - Kræver streng beskyttelse.
- Der kan ikke gives tilladelse til at gennemføre aktiviteter, der kan indebære, at yngle- og rasteplasser for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.
- Bilag IV arter er både sjældne arter og mere alm. arter som spidssnudet frø.

Bilag IV art - Hvad kommer det til at betyde i praksis?

- Krav om beskyttelse af arternes yngle- og rasteområder
- Oftest på naturarealer, men også tilfælde, hvor der kan være ekstensive landbrugsarealer

Hvordan får I overblikket?

F.eks. via en naturplan

- Naturplanen tager udgangspunkt i landmandsfamiliens ønsker
- Giver overblik over ejendommens natur
- Vurdere både på muligheder og begrænsninger
- Giver forslag og ideer til naturtiltag
- Er konkret rådgivning til den enkelte landmand

Kan man dyrke natur og miljø?

- Ja, helt oplagt
- Men det kommer ikke let.... – kræver nytænkning
- Store arealer og mange dyr
- Merpris for natur- og kvalitetskød
- Bedre tilskudsmuligheder for plejen
- Etablering af store vådområder
- Turistlandbrug
- Naturformidler
- Jagtudlejning

**Naturpleje som driftsgren
F.eks. kødkvæg som naturplejere**

**Nye indtægtskilder?
Ny rolle for landbruget?**

Der skal være plads til både produktion og natur

A landscape photograph showing a misty or foggy scene. In the foreground, there is a field of tall grass. In the middle ground, a large, dark tree stands on the left. In the background, a line of trees is visible through the mist. The sky is hazy and light-colored.

Tak for nu!